రిఫరీస్ ఫౌల్

వాసు

"యదా యదా హి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత!
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానాం సృజామ్యహమ్॥"

ర ర ర

ఆ గుళ్ళో కొబ్బరికాయలు, ఊళ్ళో తలకాయలు తరచు పగులుతుంటాయి. కోనసీమ కనుక కొబ్బరికాయల్లోంచి నీళ్ళూ, సారాకైపు కనుక తలకాయల్లోంచి రక్తము కాస్త హెచ్చుగానే కారుతూంటుంది. ఆ ఊళ్ళో జరిగే రాజకీయాలకీ ఆ గుళ్ళోని గంట నిత్యమూ వంత పాడుతూంటుంది. ఆ గుడికోసం రాజకీయాలు, రాజకీయాల కోసం ఆ గుడీ వున్నాయి.

ఆ గుడి—అందరికీ పవిత్రంగా కనిపిస్తుంది. అందుక్కారణం అది ఆ ఊరి మొత్తానికి చెందినిది కనుక, అందుకు పర్యవసానంగా ప్రతివాడూ ఆ గుడి తనదేనని సంతోషించడంకన్నా పక్కవాడి కూడా ననే ఈర్ష్యే ఎక్కువుండడం. అందుకే ఆ గుడి మరమత్తులకి ఎవరు ముందుకు వచ్చినా రాకపోయినా ప్రసాదాల విషయంలో మాత్రం రోజుకో పితూరీ వస్తూంటుంది.

ఆ గుడియొక్క ధ్వజస్తంభం, అక్కడి వాళ్ళ అహంకారాన్ని ముల్లోకాలకీ చాటడానికి గాను పైకెగురుతున్నట్టుంటుంది. అక్కడుండే కోనేరు, అక్కడి ప్రజలు కడిగేసుకున్న పాపాల్ని మోయలేక బరువుగా బ్రతుకుతున్నట్టు, 'ఇంకా ఎందరు దిగుతారో!' అని జాలిగా చూస్తున్నట్టు, దీనంగా అరుస్తున్నట్టూ వుంటుంది. అక్కడి మంటపం చూడగానే 'రారా! పేకాడుకుందాం' అని పిలిచేలా వుంటుంది. పడగ విప్పి తలక్రిందులుగా వేలాడుతున్న పాములా వున్న ఆ కంచు గంట, 'నిన్న రాత్రివరకూ మీరు చేసిన పాపాల్ని దేవుడు క్షమిస్తాడ'ని ప్రతి ఉదయమూ గణ గణ గణమని మ్రోగుతూంటుంది. ఆ ఆలయంలోని దేవుడు, బలవంతంగా తెచ్చి పాతేసినట్టు, ఇక తప్పదని కాస్త నవ్వుతున్నట్టూ ఉంటాడు. ఇంతచేసినా పారిపోతాడేమోనని భయపడి ఆ ఊరివాళ్ళు అతనికి నిలువెత్తు బంగారపు తొడుగులు వేయించి 'నిన్ను నమ్ముకున్నందుకు వీటిని మోయలేవా?' అని మొహమాట పెట్టి అతని ముఖాన్ని చేతుల్ని తప్ప మిగిలిన విగ్రహాన్నంతటినీ ఆభరణాలతో కప్పేసారు. అతని నెత్తిమీద కిరీటం, 'మా కంటే ఎత్తుకి ఎదగకూడద'ని అక్కడివాళ్ళు శాసించినట్టుంటుంది. మొత్తం మీద ఆ విగ్రహం పదిహేనెకరాలకి ఏకైక వారసుడని చూడగానే చెప్పేలా వుంటుంది.

ఆ ఊళ్ళోని రాజకీయాల్ని, కుట్రల్ని ఒక్క మాటలోనో, ఒక్క వాక్యంలోనో చెప్పడం కష్టం. ఆ రాజకీయలకి కారణంగా ఒకొక్కసారి ఎంతో ఉన్నతకుటుంబంలోని వారి పెళ్ళిళ్ళు గప్‌చిప్‌గా [illegible]దప్పుడు కాకుండా జరిగిపోతూంటా[illegible], పూటకి గతిలేని వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు అతి[illegible]వంగా జరుగుతూంటాయి! ఆ ఊళ్ళో ఏదైనా పని చేస్తున్న చాలామందికి వాళ్ళా పనెందుకు చేస్తున్నారో వాళ్ళకే తెలీదు—చేయించేవాళ్ళకి తప్ప! ఆ ఊళ్ళోకి పంచాయితీ ఎలక్షన్ ముందరే అర్జంటుగా సోమలారెండు కొచ్చారో చాలా మందికి తెలీదు. ఎలక్షనైన రెండో అర్ధరాత్రి అకస్మాత్తుగా యెందుకు మాయమయ్యాడో, వెంకటలక్ష్మి యెందుకు ఆత్మహత్య చేసుకుందో—ఎవరికీ తెలీదు. అక్కడి సారాబట్టి ఎప్పుడు మూసేస్తారో, ఎందుకు మూసేస్తారో, అప్పుడప్పుడు సారా ఊరికే ఎందుకు పోస్తారో చాలా మందికి తెలీదు. ఎవరి గుడిసె ఎప్పుడు కాలుతుందో, ఎవరి తల ఎప్పుడు పగులుతుందో, ఎవరెప్పుడు ఆత్మహత్య చేసుకుంటారో, ఎవర్నెవరుంచుకుంటారో, ఎవర్నెప్పుడు వదిలేస్తారో, ఎవరు, ఎవరితో, ఎప్పుడు, ఎక్కడికి లేచిపోతారో—ఎవరూ చెప్పలేరు. అక్కడున్న ప్రతి ముగ్గుర్లో ఇద్దరు బద్ధవైరులు. పంచాయితీ బోర్డు ఆఫీసు వీధి అరుగుల్ని, న్యాయం, మంచితనం, దయ; కరుణలాంటి వాటిని పేడనీళ్ళల్లో కలిపి అలికేసారు. పొరపాటున అవి ఏ గాలికైనా కొట్టుకుని లోనికి రాకుండా ఆ ద్వారం దగ్గర ఎవరో ఒకరు ఎల్లప్పుడూ కాపలా వుంటారు. ఆ ఆఫీసుగదే అక్కడి రాజకీయాలకీ, రంకుతనాలకి మూలం. ఆటలో వున్నప్పుడు 'టోరీన్ స్పేస్కి.' బుర్రకి కూడా తట్టనటువంటి మతలబులు,మాయలు, కుట్రలు అక్కడి పెద్దలకి తడుతుంటాయి.

ఆ ఊళ్ళో జరిగే ప్రతీ తగాదా గుడితో మొదలై మనుషుల్తో ముగిస్తుంది, లేదా మనుషుల్తో మొదలై గుడిలో ముగిస్తుంది.

ఆ ఊరి మొత్తం మీద మొగాళ్ళమని మీసంమీద చేయ్యేసి చెప్పుకోగలిగిన వాళ్ళూ, నలుగురిచేతా చెప్పించగలిగే వాళ్ళూ ఇద్దరే ఇద్దరు—ఒకరు రాజుగారు, రెండోది చౌదరిగారు. వీళ్ళిద్దరూ ఆ ఊరికి పెద్దమనుషులు. ఇద్దరూ హేమాహేమీలే! రాజుగారి ముత్తాతగారు ఆ ఊళ్ళోని గుడిని కట్టించేరు, చౌదరిగారి తాతగారు ఆ గుడికి పదిహేనెకరాలు రాసిచ్చేరు—అందుకే ఆ గుడిమీద వీరిద్దరికీ ప్రత్యేకమైన హక్కు సమానంగా వుంది. వీరిద్దవీ ఎదురెదురిళ్ళు. ఇద్దరూ ప్రతివిషయంలోనూ ఒకరికొకరు అడ్డు తగులుతూంటారు. ఆ ఇంటిమీది కాకి ఈ ఇంటిమీద వాలినందుకు

చౌదరిగారు ఇల్లంతటికీ వెల్లవెయిస్తే, రాజు గారు పెంకు పీకి డాబా వేయించారు. వీరిద్దరి మధ్యా పచ్చగడ్డే కాదు, పచ్చని కాపురాలు కూడా భగ్గున మండి (పోయాయి) పోతాయి. అక్కడి జనాన్ని వాళ్ళ పేర్లతో కాక 'రాజు గారి మనిషి' అనో 'చౌదరిగారి మనిషి' అనో పిలుస్తూంటారు. ప్రతిరోజూ అతని పార్టీలోని వ్యక్తి ఇతని పార్టీలో చేరడము, ఇతని పార్టీలో చేరిన అతని వ్యక్తిని ఇతనే చంపించి అతనిమీద ప్రజలకి అనుమానం వచ్చేలా చేయడంలాంటివి అక్కడ షరా మామూలే. పంచాయితీ ఎలక్షన్లొస్తే ఆ ఊళ్ళోని సగం జనం పనున్నట్టు హైదరాబాదుకో, విజయ వాడకో పోతుంటారు. మిగిలిన వాళ్ళల్లో సగం మంది హాస్పత్రికి పోగా శేషించిన ప్రజ వేసిన ఓట్లతో ఇద్దరూ గెలవడమో, ఇద్దరి ఓట్లవల్ల గెలవడమో జరుగుతూంటుంది. అందుకే ఆ పెద్దలిద్దరూ తమ బాగుకన్నా రెండవవాడి పత నాన్నే కోరుకుంటారు — అందుకు చాలా ప్రాణాలు, శీలాలు బలైపోతుంటాయి. మొన్న సారి ఎన్నికల్లో రాజుగారు కేవలం రెండోట్ల మెజారిటీతో గెలిచారు. అతను గెలిచిన నాలుగో రోజున, రాజుగారికి చాకలి రత్తికి సంబంధ మున్నట్టు పుకారు లేచింది. ఇది నిజం కాదని రత్తికి తెలుసు, ఇది చౌదరి పన్నాగమని రాజుకి తెలుసు. అందుకే అద్దైన ఆరో రోజున, చౌదరిగారమ్మాయి పట్నమెళ్ళింది గర్భస్రావం చేయించుకోడానికని, అందుకు కారణం మాల పల్లి వాసుడైన ఈరిగాడు అనే మరో పుకారు పుట్టింది. మొదటి పుకారుకి మల్లే యిది ఐదో రోజుకి మాయమైంది.

అన్ని తడవలకన్నా యీ తడవ వాళ్ళ శత్రుత్వం పతాకస్థాయిలో వుంది. ఒకరు ప్రళయరూపం మరొకరు ఉగ్రరూపం దాల్చారు. ప్రతి రెండోరోజు ఓ అరాచకం జరుగుతూంది. అందుక్కారణం—రాజుగారి అమ్మాయితోచౌదరిగారి మేనల్లుడు మాట్లాడం- అది చాలామంది చూడ్డం! మర్నాడు ఆ మేనల్లుడి కాలు విరిగింది. ఆ సాయంత్రమే! రాజుగారమ్మాయిని సానెకొంపలో అనుభ వించానంటూ ఎవరో పట్నం నుంచి వచ్చాడు. తెల్లారేసరికి వాడు మళ్ళీ కనిపించలేదు.... యిలా చిలికి చిలికి గాలివానై ఉప్పెనలా మారేలా వుంది ఊరి పరిస్థితి.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆ వూరి దేవుడి పండగొచ్చింది. వచ్చేవారమే దేవుడి కల్యాణం. ఆనవాయితీ ప్రకారం దేవుణ్ణి రథంలో నది వరకూ తీసుకెళ్ళి అక్కడతనికి అన్ని హంగులతోను అభ్యంగన మొనర్చి, అలంక రించి, ఊరేగించి పిదప మళ్ళీ గుళ్ళో శాస్త్రీ యంగా బంధిస్తారు. ఆ సందర్భాన్ని పురస్క రించుకుని అక్కడ కథాకాలక్షేపాలు, తోలు బొమ్మలాటలు లాంటివి జరుగుతూంటాయి.

ఎన్ని గొడవలున్నప్పటికీ దేవుడి పెళ్ళవే సరికి అందరూ అన్నీ మరచిపోయినట్లే మళ్ళీ మామూలుగా మెలుగుతూ దేవుడి పనిలో పడ్డారు.

అది పండగరోజు. ఊరంతా మావిడాకుల తోరణాలతో కళకళ్ళాడుతూ పవిత్రంగా కని పిస్తూంది. దేవుణ్ణి జాగ్రత్తగా రథంలోకి యెక్కించి నదికేసి రథాన్ని పోనిచ్చారు. దాదాపు వూళ్ళోని మొగాళ్ళందరూ రథంవెనకాలే వున్నారు. తిరుగుటపాలో వచ్చే దేవుడికి కొట్టా ల్సిన కొబ్బరికాయల్ని, పెట్టాల్సిన నైవేద్యా లనీ సర్దడంలో ఆడవాళ్ళందరూ యిళ్ళల్లో బిజీగా వున్నారు. స్నానానంతరం శోభన ప్రాయంగా అలంకరించబడిన దేవుడు మళ్ళీ రథమెక్కాడు. ఆ రథం జనాల సంతోషంతో బాటు ప్రభంజనంలా పరిగెడ్తూంది. అలా ఉత్సా హంగా, ఉల్లాసంగా, వూగుతూ-ఉరుకుతూ, వురుకుతూ-వూగుతూ, ఉత్తేజంతో వెడుతున్న రథం, వూరి మధ్యలో కొచ్చేసరికి 'ఇక కదలను' అన్నట్టుగా ఆగిపోయింది. రాజు- చౌదరీల ఇళ్ళు ఎదాపెదా వున్నాయి. ఎవరింటి ముందు ఆగాలి? మొదటి నైవేద్యం ఎవరిది? యీ సమస్యలకి భిన్నంగా ఆ రథం అక్కడే ఆగిపోయింది.

"అట్టా సూత్తారేట్రా! రాజుగారింటికేసి

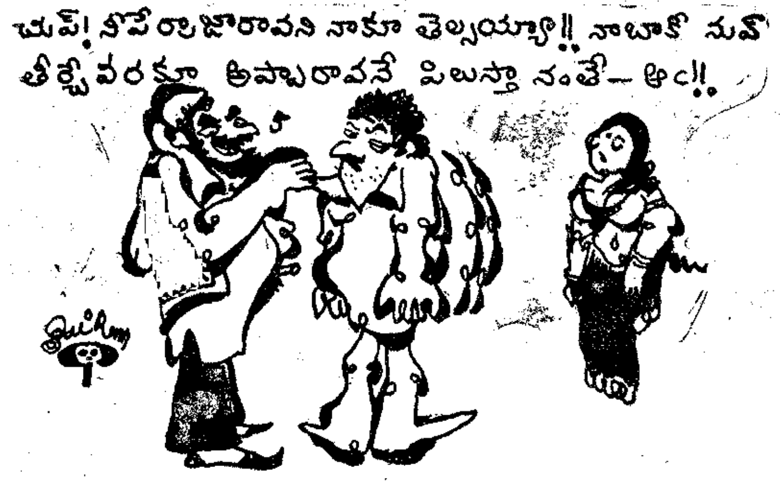

పోనిండెహె! పెసిడెంటానేగా!"

"సర్లే వో పెద్ద సొప్పొచ్చావ్! సౌదరిగా రింటిముందు ఆగడమే నాయం"

"ఏట్రా తలబిరుసు? ఒళ్ళెలా వుందే!"

"ఓసోస్! నీలాటోళ్ళని సానామందిని సూసాంలేహె! తిప్పండ్రా సౌదరిగారింటి కేసి."

"పుచ్చెలెగిరిపోతాయి లంజకొడుకుల్లారా! ఈడ గుడిని కట్టింది, దేవుణ్ణాడ పెట్టిం చిందీ మరి రాజుగారి తాతగారోళ్ళే గదెహె! అందుకనే ఆ బాబు యింటిదే మరి మొదటి పూజ!"

"పోరా పుసిక్క! గుడికి, దేవుడికీ పొలం రాసిచ్చింది సౌదరిగారోళ్లేరా! అందుకనే అల్లిం టికి ముందు పోవాల!"

ఆ పార్టీవాళ్ళూ, ఈ పార్టీవాళ్ళూ అంతల్లా ఘర్షణ పడుతున్నా, అంతటినీ ఆఖరువరకూ చూద్దామనే ఓపికని కళ్ళల్లో నింపుకుని చూస్తు న్నారు—[illegible]గారు, చౌదరిగారు, వాళ్ళ వాళ్ళ అరుగు[illegible]ద నిలబడి.

[illegible]ధాన్ని మధ్యలో వుంచి అటు-ఇటూ రెండు జట్లల్లా పోగయ్యారు జనమంతా. ఆ సమస్య వాళ్ళవల్ల తేలదని తేల్చుకుని పూజా రిని అడిగారు.

"నా దేముంది నాయనా! మీ రందరూ ఎవరి దంటే వారిదే! ఇద్దరిదీ అన్నా కాదనను" అంటూ నచ్చజెప్పబోయాడు.

"ఇద్దరి నైవేద్యమూ ఒకేసారి పెడ్తావా పంతులూ!" అంటూ హేళన చేసాడెవడో. పూజారి వంగి ఎవరికో ఏదో చెప్పబోతుండగా అవతలి పక్కవాడు—

"పూజారి అటు మొగ్గాడ్రో" అంటూ కర్ర విసిరాడు. ముసలి పూజారి నుదురు కమిలింది. రెండు వైపుల్నుంచీ జనం రథమెక్కబోతు న్నారు. పూజారి సొమ్మసిల్లాడు.

"మీ అందరితో నాకేంటహె! దేవుణ్ణి మా రాజుగారింటికే తీసుకెళ్ళి పూజ జరిపిస్తాను" అంటూ రాజుగారి పాలేరు దేవుణ్ణి గట్టిగా పట్టుకుని, కిందికి దిగబోతుండగా

"మేమేం - గాజులు తొడుక్కున్నామట్రా లంజకొడకా!" అంటూ ఇవతలి పార్టీవాడూ దేవుడి మీదపడ్డాడు. ఇద్దరూ దేవుణ్ణి వాటేసు కుని తమకేసి లాక్కోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

దేవుడు మాత్రం చాలా లోతుగా నవ్వు తున్నట్టు, ఈ నాటక సూత్రధారుణ్ని నేనే అని గర్వంగా ఒప్పుకుంటున్నట్టు, ఈ మాత్రానికే కరిగిపోయేట్టయితే శిలగా ఎందుకుంటానని చిలి పిగా ప్రశ్నిస్తున్నట్టు, 'నా కోసం యెందుకీ తిప్పల'ని అమాయకత్వాన్ని అభినయిస్తు

న్నట్టూ వున్నాడు.

ఇద్దరూ హోరాహోరీగా దేవుడికోసం పోరాడుతూంటే మిగిలిన వాళ్ళు కేరింతలు కొడుతూ వాళ్ళని రెచ్చగొట్టసాగారు.

చివరికి రాజుగారి పాలేరు దేవుణ్ని పూర్తిగా ఆక్రమించుకుని క్రిందికి దిగుతూండగా చౌదరిగారి మనిషి లాగి ఓ దెబ్బేసాడు.

'ఇది ఘోరం' అన్నట్టుగా దేవుడు కింద పడ్డాడు.

'ఇదే సమయం' అన్నట్టుగా అన్ని కర్రలు పైకి లేచాయి.

కర్రకి మనిషి—

మనిషికి కర్ర—

ఎవరు ఎవర్ని కొడుతున్నారో యెవరికీ తెలీడంలేదు—

కర్రల ధ్వని ఆ వూరంతా చిక్కగా పాకుతూంది—

ఆవేశంతో ఊరు ఊరంతా కుతకుతా ఉడుకుతూంది—

వారి అవివేకానికి, అజ్ఞానానికి చిహ్నంగా దేవుడు నేలమీద వాలుగా పడివున్నాడు. ఆ దెబ్బలాటలో దుమ్ము పైకిలేచి, మేఘాల్ని కిందికి దించినట్టు అనిపిస్తూంది.

చూపుని యెటు తిప్పినా, ఎటు ఆపినా— రక్తం!

కర్రలు విరుగుతున్నాయి!

బుర్రలు పగులుతున్నాయి!!

బూతులు వినిపిస్తున్నాయి!!!

కేరింతలు!

అరుపులు!!

ఆర్తనాదాలు!!!....

ఓహ్! నానా బీభత్సంగా తయారయిందా ప్రాంతం.

ఒళ్ళు తెలీని ఆవేశంలో, ఎంతో విలువైన తమ సొంత వస్తువు పోతున్నట్టు, పోరాడుతున్నారు అక్కడి వాళ్ళు.

దెబ్బతిన్నవాడు రెచ్చిపోతున్నాడు—

కొట్టినవాడు మరోడిమీద పడుతున్నాడు—

దేవుడి హారతిపళ్ళెం చక్రంలా తిరుగుతూంది. విరిగిన కర్రల్ని వదిలేసి దీపం సెమ్మాల్ని ఆయుధాలుగా వాడుతున్నారు కొందరు.

రాతి యుగంలో, తన ఆహారం కోసం ఓ వ్యక్తిని మరో వ్యక్తి ఒలుచుకు తింటున్నప్పుడు చిమ్మిన రక్తంకన్నా భయంకరంగా వుంది అక్కడ చిమ్ముతున్న రక్తం.

అంతంకాని, అంతర్జాతీయ సమస్యకు చేకూర్చిన అవిటి పరిష్కారంలాను,

ఇంకిపోయిన ఇతిహాసాలపై విసిరిన ఇనుప పరిహాసానికి పర్యవసానంలాను,

చరిత్రకారుడు, వీరుల బూతులకి 'శృంగార' అని అర్థమిచ్చిన అందమైన బొంకులాను,

పట్టపురాణి పడగ్గది రంకుకు పుట్టి, అడవుల్లోనో ఆశ్రమాల్లోనో పెరుగుతున్న

అసమర్థుడి రాజసంలాను, ఫుల్‌గా మందు కొట్టేసొచ్చి మద్యపానం నిషేధం గూర్చి

ఉపన్యసిస్తున్న నాయకుడి తడబాటులాను,

కడుపునిండా భోంచేసి

ఇంపోర్టెడ్ బట్టలు తొడిగి, ఖరీదైన క్రీములు, సెంటులు పులుముకొన్న మన

సినీహీరో ఆకలి నటనలానూ—

ఉన్నాడా దేవుడు—తన కాళ్ళు పట్టుకోవలసిన మనుషుల కాళ్ళకింద నలుగుతూ!

రాజుగారి పాలేరు విసిరిన దీపపు సెమ్మా చౌదరిగారి మనిషికి తగలకుండా పక్కనుంచి దూసుకుపోయి దేవుడి విగ్రహానికి తగిలింది. సెమ్మా వొంకరపోయింది, దేవుడి విగ్రహంలోని ఓ ముక్క వూడొచ్చింది — ఊడిన ముక్కలో దేవుడి కన్నుంది!

ఆ పడున్న విగ్రహానికిప్పుడు ఒకటే కన్నుంది.

'ఇది మాత్రం ఎందుకు?' అని సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నట్టుందా కన్ను.

ఆ రాతివిగ్రహానికే ప్రాణంవస్తే అది నేరుగా కంటి హాస్పత్రికి వెళ్ళాలి.

ఇదే అదనని చెవులపోలిగాడు దేవుడి హారాన్ని బొడ్డులో దోపుకుని పొరుగూరికేసి దౌడుతీశాడు.

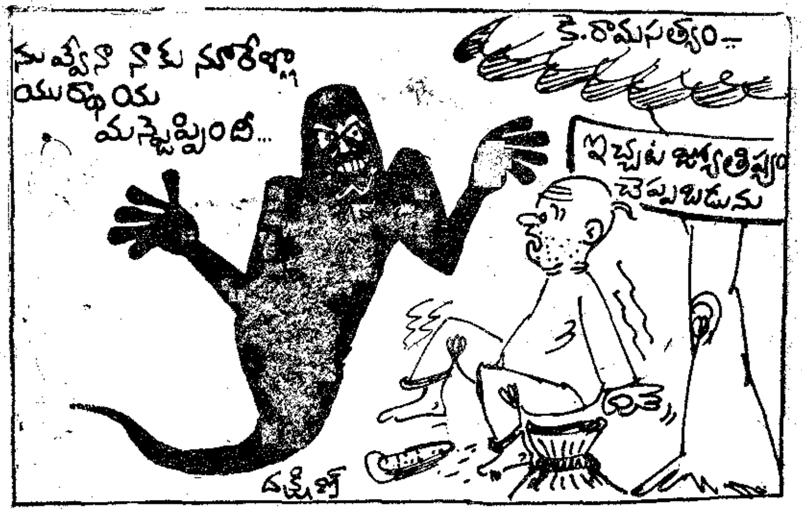

ప్రజల మూర్ఖత్వం మూర్తీభవించిన వంకరపోయిన సెమ్మా ఇసుకలోనూ, రక్తంలోనూ మునిగివుంది.

రాజుగారి పాలేరు బుర్రపగిల కిందపడ్డాడు. అతన్ని కొట్టిన చౌదరిగారి మనిషిని తరుముతూ రాజుగారి మనుషులు, వాళ్ళని తరుముతూ చౌదరిగారి మనుషులూ ఎటో దూరంగా పరిగెత్తారు.

సొమ్మసిల్లిన వ్యక్తులు,

చిమ్మిన రక్తం,

విరిగిన కర్రలు,

రేగిన దుమ్ము మధ్యలో—

దేమేజీ దేవుడు!

దుర్యోధనుడి మరణానంతరం మరుభూమిగా మారిన రణభూమిలాను, అశోకుడికి జ్ఞానోదయమవడానికి ముందు జరిగిన కళింగ యుద్ధంలో మృతకళేబరాలతోటి నిండిన మహాప్రస్థానంలాను, ఉప్పెన భయంకరంగా నీ[illegible]రం చేసి, అన్నిటినీ ధ్వంసంచేసి, అలిసిపోయి, చివరికి ఏర్పడ్డ ప్రశాంతమైన వాతావరణంలో, ప్రవహిస్తున్న నీటిలో తేలుతున్న శవాల్ని చూస్తూ బ్రతికున్నవాళ్ళకి కలిగే చావుభయంలానూ—వుందా ప్రదేశం.

తనకోసమని యింత హంగూచేసి, చివరికి సాటిమనుషుల గొడవల్లోపడి తనని మరచిపోయి ఏదో తెలియని 'తన్మయత్వంలో' కొట్టుకు(ంటూ)పోయిన ఆ ప్రజల అమాయకత్వానికి జాలిగా నవ్వుతున్నట్టు—

మీ రాజకీయాలకి, కుట్రలకి నన్ను యికమీదనైనా వాడుకోకుండా, ఒకేసారి పూర్తిగా ధ్వంసం చేయండని బతిమలాడుతున్నట్టు—

ఇన్నాళ్ళూ మీ వంటివారిచేత పూజలందుకున్నందుకు మంచి శాస్తే జరిగిందని తెలుసుకున్నట్టూ—వుందా విగ్రహం.

ఆ దృశ్యం—

రాజుగారు చౌదరిగారూ రాజీ పడుతున్నది కాదు—

పూజారి పిచ్చెక్కి దేవుడ్ని మరో రాతికేసి ఎత్తి కొడుతున్నదీ కాదు—

నేనే దేవుడ్నని చిత్తుగా తాగేసిన మాలదాసు మఠం వేసుకుని రథంలో కూర్చున్నదీ కాదు—

దీనంగా కిందపడివున్న దేవుడ్ని 'అప్పుడెప్పుడో నీ ప్రసాదాన్ని దొంగతనంగా తిన్న ఋణాన్ని తీర్చుకునే అవకాశం ఇన్నాళ్ళకిలా ఇచ్చేవా దేవా!' అన్నట్టుగా ఆ శిధిల దేవుడి చుట్టూ వాసన చూస్తూ తిరుగుతున్న కుక్క కానిది!?

జగత్క్రీడలోని అన్యాయాన్ని ఆపలేకపోతే ఆ ఫౌల్

క్రీడాకారులది కాదు—రిఫరీదే మరి! □